

Westas Pihlava Oy:n vesilupahakemus

Muistutus koskien vesistöalueen täyttämistä Kokemäenjoen suistoalueella

ESAVI/5113/2024

Muistutuksen tekijät:

Puhtaan Meren Puolesta ry.

Anne Kärki annkarki@gmail.com PMP ry. hallituksen jäsen

050 5671006

ja

Suomen luonnonsuojeluliitto Pori ry.

Sini Vuorialho

sini.vuorialho@gmail.com

SLL Pori ry:n jäsen, yhdistyksen puolesta hallituksen valtuuttamana

Hakija esittää, että hankkeen tarkoituksena on laajentaa sahalaitoksen kenttärakenteita nykyisen kentän yhteyteen, osittain vesialueen päälle (kuva 13, vaihe 1 rajattu keltaisella). Lupahakemuksessa esitetään kentän kokonaisalueeksi noin 2,0 hehtaarin, josta vesitäytön osuudeksi tulisi noin 0,6 hehtaaria ja maanpäälliset rakenteet kattaisivat noin 1,4 hehtaaria. (Westas Vesilupahakemus 01022024 s.15)

Puhtaan Meren Puolesta haluaa tuoda esille, ettei **hakija ei ole esittänyt vaihtoehtoista suuntaa laajennukselle**, vaikka Kuva 13 perusteella sahakenttää on mahdollista laajentaa ilman vesialueen täyttöä ja ojaan kohdistuvia toimenpiteitä (s. 18/25). Kuvasta 13 ei saa selvyttä onko piirroksessa Vaihe 1 ja myös Vaihe 2. Laajennus maalle päin ei siis ole ilmeisesti ollut esillä, mikä olisi luonteva suunta tarkasteltaessa nykyistä puutavaran säilytysaluetta.

Hakija myös toteaa, että teollisuusalueen vieressä sijaitsee Kokemäenjoen suisto, joka on Natura 2000- suojelualue (FI0200079). Alueen tyyppi on SAC/SPA.

Kokemäenjoen suisto on maamme edustavin suistomuodostuma. Linnustollisesti alue on erittäin merkittävä pesimäalue, sulkasatoalue ja levähdysalue. Suisto on monipuolinen ja kasvillisuudeltaan edustava. Fleiviikin laidunnettu niitty on maassamme ainutlaatuinen ja Satakunnan arvokkain. Luonnonarvojen lisäksi alueella on merkitystä virkistyskäytössä (luontoharrastus, metsästys, kalastus, veneily, mökkeily). Kokemäenjoen pääväylä Luotsinmäenjuopa on merkittävä Porin ja Ulvilan kaupungeista merelle johtava veneväylä. (Tiivistelmä Natura 2000-alueen suojeluperusteista, Valtioneuvostonpäätös 2018)

Alue kuuluu myös osin lintuvesien suojeluohjelmaan, lehtojensuojeluohjelmaan, kansainvälisen luonnonsuojeluliiton Project Mar -ohjelmaan, Pohjoismaiseen biotooppien suojeluohjelmaan sekä

maakuntakaavan SL-alueeseen. Itäpuolisko suojellaan lähes kokonaan luonnonsuojelulla. Länsipuoliskon vesialue toteutetaan vesiläilla. Länsipuoliskon maa-alueet suojellaan luonnonsuojelulla tai kaavalla.

Edellä esitettyihin perusteisiin viitaten Puhtaan Meren Puolesta esittää, että **vesiympäristölle vaarallisen täyttömaan käyttö tulee estää**, sillä hakijan esittämä noin metrin paksuinen puhdas kiviaines seinämä (Hakemus s. 21) ei ole riittävä takaamaan, ettei vesistöön pääse valumaan ja sekoittumaan muusta jättemateriaaleista haitallisia aineita. Lisäksi toteamme, että:

- maantäytössä käytettävistä jättemaista ei pystytä jokaisesta kuormasta ottamaan näytteitä
- näytteiden analyysi akreditoitussa laboratorioissa vie usein useamman viikon, joten mitä tehdään täyttömaille, jotka ylittävät sallitut haitta-ainearvot
- täyttöalueelta valuu sateiden ja lumen sulamisen aikana Pihlavanlahteen haitallisia aineita, joiden kumuloituminen tulisi myös kyetä arvioimaan
- täyttömaa ei ole erillään Pihlavanlahden vedestä ja virtaukset mereltä ja Kokemäenjoelta aiheuttavan aina täytetyn penkereen materiaalien sekoittumista veteen
- näillä perusteilla täyttöön ei voi käyttää jättemaata vaan täyttöön tulee käyttää esim. soraa

Viittamme tässä muistutuksessa, seuraaviin vesitalousasiassa KHO:n päätöksiin, jotka koskevat vastaavia mereen tai merenlahteen liittyviä maa-aineisten käyttöjä:

1) KHO:n päätökseen 3897/2015 koskien Aallonmurtajan rakentamista (Kotka), jossa todettiin, että aallonmurtajan rakentamiseen käytettävän maa- ja kiviaineksen on täytettävä puhtaalle maa- ja kiviainekselle asetetut laatuvaatimukset.

2) KHO:n päätökseen 1644/2015 koskien Pengertien rakentamista koskevaan vesitalousasiaan (Tervo), pengertien lupamääräyksessä todetaan, että pengertien rakentamiseen on käytettävä puhtaita maa- ja kiviaineksia. Penkereen luiskat on rakennettava louheesta tai suojattava karkealla kiviaineksella syöpymisen estämiseksi.

Jos hakijan laajennuksen suuntana on Pihlavanlahti ellei vaihtoehtoa mantereen puolelle pystytä toteuttamaan, tulee arvokkaan Kokemäenjoen suiston ja vesistön hyvän tilan saavuttamisen näkökulmasta (VPD, 2000/60/EY) käyttää kenttärakenteiden täyttöön vain puhtaita maa- ja kiviaineksia.

Puhtaan Meren Puolesta ry. haluaa tuoda esille huolensa jo olemassa olevan ja suunnitellun puun **läjitysalueen mahdollisista valuma- ja hulevesihaitoista**. Kuvan 13 mukaan ei puiden säilytysalueella ole erillistä hulevesijärjestelmää nykyisinkään estämään valumia Pihlavanlahteen. Viittamme tässä Luonnonsuojelulain (1096/1996), jossa tavoitteena on eliölajien ja luontotyyppien suojeleminen, luonnon monimuotoisuuden ylläpitäminen ja ympäristön kestävä käytön tukeminen. Tämä laki koskee myös vesiympäristöjä, jolloin hulevesien vesistöön johtaminen ei saa vaarantaa vesiekosysteemin monimuotoisuutta tai muuttaa vesieliöiden elinympäristönä. YSL:n 8 §:n mukaan tulee käyttää parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja toiminnalle voidaan tarvita 27 §:n mukaan ympäristölupa, jos toiminta voi aiheuttaa ympäristön pilaantumista. Lisäksi YSL 80 §:n 1 momentin perusteella voidaan toiminnanharjoittaja velvoittaa hakemaan ympäristöluvan tarkistamista uusien BAT-päätelmien takia (YSL 527/2014).

Tukkien varastoinnista (Kuva 13) sadevedet ja lumien sulamavedet huuhtelevat mukaansa varastoitavan puun kuorta ja sahapintoja, kentällä syntyneen kiintoaineen ja koneiden mahdolliset päästöt. Puukentällä syntyvän ja vesistöön päätyvän valunnan määrään vaikuttaa kentän pinnan läpäisevyys, läpisevätön pinta tarkoittaa huleveden määrän lisääntymistä. Puun varastointialueen

hulevesissä on suuret ravinnemäärät, korkea fosforipitoisuus, sekä suuret kiintoaine ja orgaanisen aineen määrät.

Valuma- ja hulevesihaittoja hallitaan sekä ei-rakenteellisilla että rakenteellisilla menetelmillä. Joista rakenteellisiin menetelmiin kuuluvat erilaiset läpäisevät pinnoitteet, imeytysrakenteet, kosteikot, suodatusjärjestelmät ja altaat. Hakijan esityksessä mitään näistä ei suunnitelmassa ole. Ensisijaisesti näin estetään haitallisten aineiden päästöjen pääsy suoraan Pihlavanlahteen.

BAT4 -vaatimukset esitetään esim. UPM-Kymmene oyj Kymin tehtaalla (ESAVI/1834/2016), jossa todetaan likaantuneen valumaveden keräämisestä kentältä, että kentällä muodostuvat hulevedet johdetaan ojien ja rakennettujen altaiden kautta purkuvesistöön. Lisäksi todetaan, että kiintoaineen erottaminen ennen biologista puhdistusta tarkoittaa, että sadevedet johdetaan rakennettujen altaiden kautta vesistöön. Altaissa voidaan erottaa tilapäispäästöistä mahdollinen öljy ja kuitupäästöjen kiintoaine.

”Yleistä kuorellisen puun varastointialueiden hulevesille on korkeat orgaanisen aineen määrät ja COD-pitoisuudet, matalat typpi- ja raskasmetallipitoisuudet, korkea kiintoaineiden määrä sekä suuret fosfori-, tanniini- ja ligniinipitoisuudet. Hulevesien mukanaan kuljettamat kiintoaineet ja ravinteet voivat aiheuttaa ympäristövaikutuksia purkuvesistöihin. Hulevesien aiheuttamat ympäristövaikutukset ovat riippuvaisia vastaanottavan vesistön ominaisuuksista, kuten koosta, virtaamasta ja kunnosta. Vaikutukset jaetaan kroonisiin, jotka ilmenevät hiljalleen pitkäaikaisten aiheuttajien toimesta ja akuutteihin, jotka ovat yksittäisiä ja lyhytaikaisia ympäristövaikutuksia. Aiheutuneet ympäristövaikutukset ovat joko hulevesien laadun tai määrän aiheuttamia.” (Emilia Tuononen Puukenttien hulevesien käsittely ja vesistö päästöt, kandidaattityö, LUT, 2020).

Puukentän suunnitelmiin tulee Puhtaan Meren Puolesta ry:n lisätä BAT4 – vaatimusten mukainen valuma- ja hulevesien hallinta.

SLL Pori ry on edellä mainituista seikoista Puhtaan Meren puolesta ry:n kanssa samaa mieltä. Kyseenalaistamme pengerialuejennuksen jätemailla joen suuntaan ylipäättään ja pidämme sopimattomana, että toimenpidettä esitetään mahdolliseksi ilman vakuutta ja muutoksenhausta huolimatta. Riskinarviossa tulisi ottaa huomioon ilmastonmuutoksen vuoksi nykyistä suuremmat vedenpinnan vaihtelun ja suurentuneen vuosittaisen sadekuorman mahdollisuudet. Lisäksi hankkeen vaikutusta paikallisen sekä vedenalaisen että maanpäällisen luonnon monimuotoisuuteen pitäisi arvioida tarkemmin ja tästä näkökulmasta vertailla ja arvioida ja käyttää parasta mahdollista tekniikkaa. Hankkeesta arvioimme väistämättä aiheutuvan luontohaittaa ja esitämme että tätä haittaa ekologisesti kompensoidaan.